

Makale Geçmişi:

Geliş: 12.06.2024

Kabul: 18.08.2024

Yayın:31 Ağustos 2024

Makale Türü: Araştırma Makalesi /Research Article

TÜRKİYE'DEKİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLERİNİN PROFİLLERİNİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Bilgen KIRAL
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
bilgen.kiral@adu.edu.tr
[ORCID: 0000-0001-5352-8552](https://orcid.org/0000-0001-5352-8552)

Özet

Türkiye’de 81 il milli eğitim müdürlüğü ve bunların yönetiminden sorumlu il milli eğitim müdürleri bulunmaktadır. Çalışma, il milli eğitim müdürlerinin kendi beyanları üzerinden özgeçmişlerini incelemek ve profillerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Çalışma nitel araştırma olup; çalışmada veri toplamak ve analiz etmek için doküman analizi yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmanın verileri, 2022 Aralık ve 2023 yılı Ocak-Şubat ayları arasında; il milli eğitim müdürlüklerinin web sayfalarından toplanmıştır. Araştırma sonucunda sadece dört il milli eğitim müdürünün kadın olduğu, milli eğitim müdürlerinin bitirdikleri lisans programları içerisinde en yüksek ilahiyat ve sınıf öğretmenliği programlarının olduğu; il milli eğitim müdürünün yarısının yüksek lisans mezunu olduğu ve en çok tercih edilen yüksek lisans programının eğitim yönetimi olduğu; altı il milli eğitim müdürünün ise doktora öğreniminin olduğu tespit edilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığının il milli eğitim müdürü olmak için doktora şartı getirmesi, mevcut doktoralı personelin il ve ilçe milli eğitim müdürü olarak atanması, il milli eğitim müdürü olmak için net kriterlerin ortaya konulması ve kadın il milli eğitim müdürlerinin sayısının artırılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İl Milli Eğitim Müdürü, Milli Eğitim Bakanlığı, Özgeçmiş, Doküman Analizi

EXAMINATION OF THE PROFILES OF PROVINCIAL SUPERINTENDENTS OF NATIONAL EDUCATION IN TURKEY

Abstract

There are 81 provincial national education directorates and provincial superintendents of national education responsible for their management in Turkey. The study was carried out to examine the résumé of superintendents through their own statements and to reveal their profiles. The study is a qualitative research; and the document analysis method was preferred to collect and analyze the data. The data, between December 2022 and January-February 2023; was collected from the web pages of provincial national education directorates. As a result of the research, it was found that only four provincial superintendents of national education were women, and that the highest programs were theology and classroom teaching the undergraduate programs completed; half of the provincial superintendents of national education are graduates, and the most preferred graduate program was educational administration. It has been determined that six national education superintendents have doctorate education degree. Suggestions were made such as the Ministry of National Education requiring a doctorate to be the superintendents of national education, the appointment of the existing personnel with a doctorate as the provincial and district national education superintendent, the setting of specific criteria for being the superintendent, and should increase the number of female superintendents.

Key Words: Provincial Superintendent of National Education, Ministry of National Education, Résumé, Document Analysis

GİRİŞ

Türk eğitim sisteminde yönetim merkezden olup; merkezdeki yönetim Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) olarak adlandırılmaktadır. Eğitim ile ilgili politikaların oluşturulmasından öğretmenlerin istihdamına, okulların

açılmasından eğitim programlarının hazırlanmasına, engelli veya farklı özellikteki bireylerin eğitimi ve gelişmesi hatta hayat boyu öğrenme faaliyetlerinin düzenlenmesine kadar pek çok eğitimsel ve gelişimsel kararı Milli Eğitim Bakanlığı'nın aldığı bilinmektedir. Kısacası Türkiye'de eğitimsel politika oluşturma, karar alma, hukuki alt yapıyı oluşturma ve yasal metinleri hazırlama ve uygulanmasını sağlama sorumluluğuna sahip bir kurum olarak da ifade edilebilir. Alınan politika ve kararlar ile hazırlanan yasal metinler il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri vasıtasıyla okul ve kurumlara iletilerek, bunların uygulanması sağlanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı ile okul ve kurumlar arasındaki aracı kurum il ve ilçe milli eğitim müdürlükleridir. Bu sebeple milli eğitim müdürlüklerinin çok önemli işleve sahip oldukları söylenebilir.

Türkiye'de her il bünyesinde bir milli eğitim müdürlüğü olduğu için 81 il milli eğitim müdürlüğü bulunmaktadır. Ayrıca bu illere bağlı 850 ilçe milli eğitim müdürlükleri eğitime ait faaliyetleri yürütmektedir (Kıral, 2019). Millî Eğitim Bakanlığı İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği 5/1. maddesinde *"İl millî eğitim müdürlüğü, illerde (merkez ilçeler dâhil) doğrudan il millî eğitim müdürüne bağlı birimler/bürolar ile şube müdürü kadro sayısına göre birleştirilerek veya ayrılarak teşkilatlandırılan şube müdürlükleri; ilçe millî eğitim müdürlüğü ise ilçelerde, doğrudan ilçe millî eğitim müdürüne bağlı özel büro ile şube müdürü kadro sayısına göre birleştirilerek veya ayrılarak teşkilatlandırılan şube müdürlükleri eliyle millî eğitim hizmetlerini yürütür."* şeklinde bir ifade bulunmaktadır. Bu maddeye göre eğitim hizmetlerini illerde il milli eğitim müdürlükleri, ilçelerde ise ilçe milli eğitim müdürlüklerinin yürüteceği ifade edilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği 6/1. maddesinde millî eğitim müdürlerinin görevleri genel kapsamı ile verilmektedir. Bu maddeye göre milli eğitim müdürlerinin görevleri, *"Bakanlığın eğitim politikaları ve stratejik planlarını, mevzuat ve programlar doğrultusunda yönetmek, yönlendirmek, denetlemek ve koordine ederek etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmek ile görevli ve sorumludurlar. Millî eğitim müdürleri, bu görevlerini il ve ilçe yöneticileri arasında yapacakları iş bölümü çerçevesinde yürütür."* şeklinde tanımlanmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliğinin 9. maddesinde milli eğitim müdürlerinin görevleri yönetmelikteki sırasına göre (1) eğitimi geliştirmeye, (2) eğitim kurumlarına, (3) öğrencilere, (4) izleme ve değerlendirmeye yönelik görevler olup; bu görevlerin içerikleri ayrıntılı olarak ilgili yasal metinde bulunmaktadır. Aynı yönetmeliğin 8/1. maddesinde milli eğitim müdürlüklerinin yürüttükleri hizmetler belirtilmektedir. Bunlar; temel eğitim, ortaöğretim, mesleki ve teknik eğitim, din öğretimi, özel eğitim ve rehberlik, hayat boyu öğrenme, özel öğretim kurumları, bilgi işlem ve eğitim teknolojileri, ölçme, değerlendirme ve sınav, yükseköğretim ve yurt dışı eğitim, strateji geliştirme, insan kaynakları yönetimi, destek, inşaat ve emlak, öğretmen yetiştirme ve geliştirme ile basın ve halkla ilişkilerdir.

Kaya (1999) milli eğitim müdürlerini, Milli Eğitim Bakanlığı'nın resmi temsilcileri olarak ifade etmekte ve bakanlığın belirlediği hedefleri, politika ve uygulamaları il ve ilçe bünyesinde gerçekleştirmekle yükümlü olduklarını belirtmektedir. Kıral (2021) ise milli eğitim müdürlerinin görevlerini; eğitim kurumlarının eğitimin amaçlarına yönelik olarak etkili ve verimli işlemesi yoluyla toplumsal gelişmenin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapmak olarak belirtmekte ve milli eğitim müdürlerinin görevlerini; *"Amaç var olan sistemin devamını en iyi şekilde sağlamanın yanında, gelişim için gerekli adımları atmak"* olarak ifade etmektedir. Kowalski (2005), milli eğitim müdürlerinin sorumlu oldukları eğitim bölgesinde akademik başarının artırılmasına yönelik de çeşitli çalışmalar ve stratejiler uyguladıklarını ifade etmektedir. Bu görevleri yerine getiren milli eğitim müdürlerinin nasıl atanacağı ile ilgili hususlar 18 Temmuz 2020 tarih ve 31189 sayılı Resmi Gazetede yayımlanıp yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Personelinin Görevde Yükselme, Unvan Değişikliği ve Yer Değiştirme Suretiyle Atanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte belirtilmektedir. Bu yönetmeliğin 23/1 maddesinde *"İlçe millî eğitim müdürü kadrosuna atanacaklarda; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinin (B) bendinde öngörülen şartların yanında, yazılı veya yazılı ve sözlü sınavı kazanarak atanmış olmaları şartıyla; eğitim kurumu müdürlüğü görevinde en az dört yıl, şube müdürü kadrosunda en az iki yıl ya da bu fıkrada sayılan görev ve kadrolarda toplam dört yıldan az olmamak üzere asaleten görev yapmış ve öğretmenlikte adaylığı kaldırılmış olmak şartları aranır."*; 23/2'de ise *"İl millî eğitim müdür yardımcısı kadrosuna atanacaklarda; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinin (B) bendinde öngörülen şartların yanında, eğitim kurumu müdürlüğü görevinde en az dört yıl, şube müdürü kadrosunda en az iki yıl ya da bu fıkrada sayılan görev ve kadrolarda toplam dört yıldan az olmamak üzere asaleten görev yapmış olmak şartları aranır."* ifadeleri yer almaktadır.

Yönetmelikte ilçe milli eğitim müdürü ve il milli eğitim müdür yardımcısı olmak için çeşitli ön koşullar olmasına karşın, il milli eğitim müdürü olmak için her hangi bir kriter bulunmadığı görülmektedir. Hatta ilçe milli eğitim müdürü olmak için sınav şartı dahi bulunmaktadır. Buradan anlaşılan il milli eğitim müdürü olabilmek için sadece 657 sayılı devlet memurları kanununa göre devlet memuru olmak yeterli bir ön koşul gibi görülmektedir. 68/B çerçevesinde alt derecelerden üst derecelere atama işlemi idarenin takdiriyle yapılan bir atamadır. Kısacası il milli eğitim müdürü olmak için aranan tek şart en az 10 yıllık hizmeti olmak ve en az dört yıllık fakülte mezunu olmak olarak söylenebilir.

Türkiye’de durum böyle iken yurt dışında nasıl olduğu sorusu akıllara gelmektedir. Örneğin Amerika’da milli eğitim müdürü olabilmek için öncelikle eğitimin her hangi bir alanında lisans derecesi almak gerekmektedir. Çünkü milli eğitim müdürü olmak genellikle öğretmenlik kariyeriyle başlamakta ve neredeyse her zaman üst düzey yönetimle ilgili bir lisansüstü derecesini gerektirmektedir. “Eğitim yönetimi/liderliği” alanında bir yüksek lisans sonrasında “eğitim yönetimi/liderliği” alanında bir doktora derecesi almak gerekmektedir. Milli eğitim müdürü olmak için sertifika programları eyaletten eyalete değişmekte olup; genel olarak süreç bu şekilde ilerlemektedir (National Association of School Superintendents, 2023; The School Superintendents of Association, 2023).

Kısacası Amerika’da Milli Eğitim müdürü olabilmek için ortama süreler; eğitim alanında lisans derecesi (4 yıl), öğretmenlik deneyimi (2-3 yıl), eğitim alanında yüksek lisans (2 yıl), yönetici veya denetleyici bir rolde deneyim (3-5 yıl) şeklinde sürmektedir. Tüm bu gereksinimler arasında, okul müdürü olmak ve bir okul bölgesini yönetmek için gerekli deneyimi geliştirmek yaklaşık 11-14 yıl sürmektedir. Tabii ki bu arada eğitim alanında doktora ve milli eğitim müdürlüğü sertifika programlarına devam etmek (3-4 yıl) de gerekmektedir (Drexel University, 2023). Tabii ki eyaletlere özgü ayrıntılar değişebilmektedir. Ancak Eğitimsel Test Hizmetleri (ETS) Milli Eğitim Müdürü Değerlendirmesi olan test [the School Superintendent Assessment from the Educational Testing Services (ETS)] birçok milli eğitim müdür adayının karşılaştığı yaygın bir sınav seçeneğidir. Bu özel değerlendirme, eğitimsel, öğretimsel ve idari liderliği kapsayan 120 çoktan seçmeli soruyu içermektedir. Çeşitli eğitimleri, sertifika programlarını ve testi geçen milli eğitim müdürleri eğitim kurullarınca değerlendirilerek seçilmektedir. Çeşitli eğitimler ve seçim yoluyla göreve gelen milli eğitim müdürleri, bir okul bölgesinin yöneticisi olarak hareket etmekte ve bir bölge içindeki okul yöneticilerine liderlik etmektedirler. Her bölgenin eğitim programları, harcamaları ve tesisleriyle ilgili kararlar veren bir milli eğitim müdürü bulunmaktadır. Ayrıca müdürleri eğitim kurulları ile birlikte işe alma ve yönetme görevi de milli eğitim müdürlerine aittir (Proverb, 2023; Western Governors University, 2023).

Türkiye’de milli eğitim müdürlerinin yaptığı görevleri; Belçika (Yılmaz, 2009), Danimarka (Alkan, 2009), Güney Afrika Cumhuriyeti (Süngü, 2009), Hindistan (Harmancı, 2009), İspanya (Erden, 2009), İtalya (Yılmaz, 2009), Polonya (Taşdan, 2009), Uganda (Gören, 2009) gibi ülkelerde ise yerel yönetimler ve çeşitli kurullar ya tek başına ya da birlikte yerine getirmektedirler. Bunun sebebinin ülkelerin büyüklükleri, nüfusları, ideolojik ve yönetsel yapıları olarak düşünülebilir.

Türkiye’de milli eğitim müdürleri ile ilgili yapılan bazı çalışmalar eskiden yeniye doğru incelendiğinde Atasayar (2005) yerelleşme konusundaki görüşlerini; Eker (2006) liderlik davranışlarının okul müdür ve müdür yardımcılarında takım algısı oluşturma durumlarını; Sümer (2007) tükenmişlik düzeylerini; Kabakçı (2008) yenileşmeye yönelik algılarını; Arslan ve Atasayar (2008) yerelleşme konusunu; Altınkurt ve Bali (2009) stratejik planlama durumlarını; Karaköse ve Altınkurt (2009) değerlere göre yönetim becerilerini; Nazaroğlu (2012) yıldırma davranışlarını; Sağlam ve Bostancı (2012) milli eğitim müdürlüklerinde kadınların yönetimde temsil edilme durumlarını; Kılınçkaya (2013) milli eğitim müdürlerinin stratejik liderlik özelliklerini; Kayıkçı, Özdemir ve Yörük (2014) milli eğitim müdürlerinin zorunlu yer değiştirme yönetmeliğine ilişkin görüşlerini; Akkoç ve Tunç (2015) tükenmişlik düzeylerini; Şentürk (2015) öğretim liderliği rollerini; Ergin (2016) eğitim kurumları yönetici seçme ve atamaya ilişkin değerlendirmelerini; Yıldırım ve Tüzel (2016) milli eğitim müdürlerinin ders yılı açılış mesajlarını; Çalışkan (2017) milli eğitim müdürlerinin toplantı yönetim becerilerini; Yahşi (2018) milli eğitim müdürlerinin kariyer giriş evresinde yaşadıkları sorunlar ve çözüm yollarını; Uludağ ve Tepe (2018) milli eğitim müdürlerinin liderlik stilleri ve iş doyumlarını; Aktan (2018) temel değerlerini; Sabancı, Emiroğlu ve Düztepe (2018) örgütsel bağlılıklarını; Dak (2019) milli eğitim müdürlerinin algılarına göre kadın yöneticilerin liderlik davranışları ve öğretmenlerin stres düzeylerini; Kiral (2021) öğretmen adaylarının perspektifinden milli eğitim

müdürlerinin görevlerini ve rollerini; Han ve Demirbilek (2022) okul yöneticilerinin milli eğitim müdürü kavramına ilişkin metaforik algılarını; Aras (2023) güçlendirici liderlik ve bilgi paylaşma davranışlarını çalışmışlardır.

Türkiye’deki araştırmalar incelendiğinde sadece il milli eğitim müdürlerinin ele alındığı araştırmalar yerine, ilçe milli eğitim müdürleri, okul müdürleri, ilçe milli eğitim müdür yardımcıları ve şube müdürleri üzerine daha fazla araştırma yapıldığı gözlenmiştir. Doğrudan kadın milli eğitim müdürleri üzerine ise sadece Sağlam ve Bostancı (2012) ve Dak (2019) tarafından yapılan çalışmalar olduğu görülmüştür. Çalışmaların büyük çoğunluğu genel anlamda değerlendirildiğinde liderlik üzerine olduğu söylenebilir.

Yurt dışında yapılan bazı çalışmalar eskiden yeniye doğru incelendiğinde Callahan (1966) milli eğitim müdürlerinin tarihi analizini; Björk, Keedy ve Gurley (2003) kariyer modellerini; Kowalski (2005) milli eğitim müdürlerinin iletişimci olarak değerlendirilmesini; Alsbury (2008) milli eğitim müdürlerinin işgören devrinin öğrenci başarısına etkisini; Kowalski ve Brunner (2011) milli müdürlerinin yaşadıkları zorlukları, rollerini; Björk, Browne-Ferrigno ve Kowalski (2018) takım lideri ve CEO olarak milli eğitim müdürlerinin rollerini; Fette (2018) milli eğitim müdürlerinin ağ oluşturma durumlarını; Fowler, Edwards ve Hsu (2018) etik liderlik davranışlarını; Howard (2018) milli eğitim müdürlerinin iz bırakma durumlarını; Klocko, Justis ve Kirby (2019) milli eğitim müdürlerinin liderlik azimlerini; Davis ve Bowers (2019) milli eğitim müdürlerinin kariyer yolları ve sertifikasyonunu; Bell (2019) milli eğitim müdürlerinin iş doyumunu; Hart, Possinger ve Hoyle (2019) uzun süreli milli eğitim müdürlüğü yapanların öğrenci başarısındaki etkisini; Lefdal ve Jong (2019) milli eğitim müdürlerinin stresi, sebepleri ve baş etme durumlarını; Vooren (2020) mesleki gelişimlerini araştırmışlardır. Sadece kadın milli eğitim müdürleri ile ilgili de çalışmalar mevcuttur. Brunner (1998) kadın milli eğitim müdürlerinin başarı stratejilerini; Kowalski ve Stouder (1999) kadın milli eğitim müdürlerinin milli eğitim müdürlüğü ile ilgili deneyimlerini; Brown (2005) başarılı kadın milli eğitim müdürlerinin etkililiği ve başarılarını; Derrington ve Sharratt (2009) kadın milli eğitim müdürlerinin önlerindeki engelleri ve zorlukları; Wilkinson (2016) kadın milli eğitim müdürlerinin dilsel becerilerini; Griesmer (2018) kadın milli eğitim müdürlerinin sosyal sermayelerini; Valentine (2018) African-Amerikan kadın milli eğitim müdürlerinin deneyimlerini; Robinson (2013) kadın milli eğitim müdürlerinin kariyer yollarını; Niles (2018) küçük yerleşim yerlerindeki milli eğitim müdürlerinin iş yaşam dengesini; Sampson (2018) kadın milli eğitim müdürlerinin uzun dönem görev yapma deneyimlerini; Gresham ve Sampson (2019) kadın milli eğitim müdürlerinin rolleri üzerine çalışmışlardır.

Yurt dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde çalışmaların genellikle Amerika Birleşik Devletleri’nde yoğun bir şekilde yapıldığı görülmüştür. Ayrıca kadın milli eğitim müdürleri üzerine de yapılan çok fazla çalışma olduğu görülmüştür. Amerika’da kadınların milli eğitim müdürü olmalarında erkekler kadar yönetim faaliyetlerine katılmaları, kadın-erkek eşitliği yaklaşımının önemli etkisinin olduğu söylenebilir. Aynı şekilde Amerika’daki araştırmalarda da liderliğin önemli çalışma alanlarından olduğu söylenebilir. Amerika’daki yönetim yapısı göz önüne alındığında her mahallede bir milli eğitim müdürlüğü olduğu söylenebilir. Bu durum da milli eğitim müdürlerinin sayısının fazla olmasına sebep olmaktadır. Diğer ülkelerde bu konu ile ilgili az çalışma yapılma sebebi ise milli eğitim müdürlüğü gibi kavram olmayışı, onun yerine eğitim bakanlıklarının, eğitim kurullarının, yerel yönetimlerin bu görevi üstlenmeleri olduğu düşünülebilir.

Türkiye’de ise eğitim, merkeze bağlı taşra teşkilatı olan il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri ile yönetilmektedir. Bu sebeple il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri çok önemli bir role sahiptir. Çünkü il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri bakanlık tarafından alınan kararların okullara ve kurumlara ulaşmasında aracı görev üstlenmekte, doğrudan politika oluşturmaları da yönettikleri şehirlerin eğitiminden, öğretiminden ve bu anlamdaki gelişiminden sorumludurlar. Bu sebeple il milli eğitim müdürlerinin seçim kriterlerinin, niteliklerinin, aldıkları eğitimlerin çok önemi bulunmaktadır. Vizyon sahibi, eğitilmiş, kendisini geliştirmiş, tecrübeli milli eğitim müdürlerinin buldukları şehrin eğitiminde ve gelişiminde fark yaratacakları söylenebilir. Ama tabii ki bunun öncesinde illerin eğitiminden sorumlu olan il milli eğitim müdürlerinin profillerinin ortaya konulması ve illerin eğitiminden en üst düzeyde sorumlu olan kişilerin niteliklerin araştırılması, değerlendirilmesi ve sistemin gelişebilmesi için çözüm önerilerinin getirilmesi önem arz etmektedir. Yapılan bu çalışmada Türkiye’deki 81 ilde görev yapan illerin eğitimden sorumlu en üst devlet memuru olarak görülen ve üst düzey eğitim yöneticileri olan il milli eğitim müdürlerinin kendi beyanları üzerinden özgeçmişlerini incelemek ve profillerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

YÖNTEM

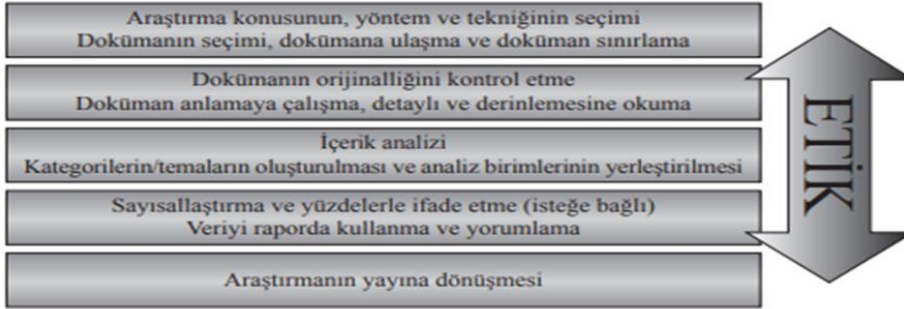
Araştırmanın Modeli

Yapılan çalışma temel nitel araştırma olup (Merriam, 1988, 2009); çalışmada veri toplamak ve analiz etmek için doküman analizi yöntemi tercih edilmiştir (Kıral, 2020). Bowen'e (2009) göre dokümanlar araştırmalara katılan kişilerin faaliyetleri hakkında bilgi sunmakta, geçmişte ve bugün yapılanlara ışık tutmaktadır. Dokümanlarda yer alan bilgiler, araştırmacıların gözlemlemesi ve önem vermesi gereken hususları göz önüne sermekte, bilinmeyen hususlar dokümanların analizi sayesinde ortaya çıkarılmakta, dokümanlar sayesinde değişim ve gelişim izlenmektedir. Bu gibi sebeplerle doküman analizinin pek çok avantajı olduğu söylenebilir ki çeşitli araştırmacılar da (Bowen, 2009; Kıral, 2020; Merriam, 1988, 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2016; Yin, 1994, 2011) bunu savunmaktadırlar.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmanın verileri, 2022 Aralık ve 2023 yılı Ocak-Şubat ayları arasında toplanmıştır. Araştırmacı, Kıral (2020) tarafından oluşturulmuş olan doküman analizi sürecini izlenmiştir. Bu süreç Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Doküman analizi süreci

Şekil 1'de görülen süreç benzer şekilde ilerlemiştir. Veri toplamasında öncelikle 81 ilin isimleri araştırmacı tarafından listelenmiş, ardından 81 ilin, il milli eğitim müdürlüklerinin web sayfalarına girilerek il milli eğitim müdürlerinin özgeçmişlerinin olduğu sayfalar kopyalanarak Word dosyasına yapıştırılmıştır. 81 il milli eğitim müdürünün tümünün özgeçmişi web sayfalarında yer almamaktadır. Özgeçmişi il milli eğitim müdürlüğünün web sayfasında olmayan milli eğitim müdürleri için araştırmacı il milli eğitim müdürlerinin "atanma sürecinde" illerin yerel basınında yer alan özgeçmişlerine ulaşmış, gerekli bilgileri edinmiştir. Buna karşın özgeçmiş ile ilgili yeterli bilgi bulunamayan il milli eğitim müdürleri de bulunmaktadır. Afyon, Amasya, Ankara, Elâzığ, Giresun, Gümüşhane, Isparta ve Düzce olmak üzere sekiz il milli eğitim müdürünün kendi beyanları bulunamamış, bu kişilerin "göreve başlama ve kısa özgeçmişleri" yerel basının web sayfalarından alınmıştır. Dokümanların orijinalliği ve güncelliği zaman zaman web sitelerinden belirli zaman aralıklarında tekrar kontrol edilmiştir.

Veri toplama sürecinden sonra analiz süreci başlamıştır. Analiz süreci için öncelikle araştırmacı tüm il milli eğitim müdürlerinin özgeçmişlerini üçer kez okumuş, hangi kategorileri yapacağına karar vermiştir. Her bir analiz ve kategorileştirme safhasında tüm il milli eğitim müdürlerinin özgeçmişleri tekrar tekrar okunmuştur. Kategorilere karar verildikten sonra, tablolar çizilmiş, gerekli bilgiler tablolar içine yazılmıştır. Verilerin tablolaştırılması ve analizi 2023 yılı şubat ve mart aylarında olmuştur. Özgeçmişler analiz edilirken doküman analizi ve içerik analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Dokümanlarda yer alan verileri bulma, seçme, anlamlandırma, değerlendirme ve sentezleme doküman analizi ile yapılmış, kategorilerin oluşturulmasında ise içerik analizi kullanılmıştır (Kıral, 2020).

Doğruluk, İnanırcılık, Tutarlılık ve Etik

Araştırmanın doğruluğu, il milli eğitim müdürlüklerinin web sitelerinden il milli eğitim müdürlerinin özgeçmişleri incelenerek teyit edilmiştir. Özgeçmişini web sitesine yazmayan il milli eğitim müdürlerinin de bilgileri yerel basından temin edilmiştir. Araştırmadaki tüm veriler elektronik ortamda toplandığı için toplanan verilerin doğru,

güvenilir ve inandırıcı olduğu söylenebilir. Çünkü bilgiler il milli eğitim müdürlerinin bizzat kendileri tarafından beyan edilen bilgilerdir.

Araştırmacı, verilerin toplanmasından analizlere ve yorumlara kadar tüm araştırma sürecinde şeffaf, tarafsız ve objektif davranmış, kişisel görüş ve düşüncelerini çalışmaya yansıtmamış, milli eğitim müdürlerinin kendi beyanları üzerinden profillerini oluşturmuş ve tüm süreçte etik ilkelere hassasiyet gösterilmiştir. Araştırma için ayrıca etik kurul iznine başvurulmamıştır. Bunun sebebi araştırmada görüşme, gözlem, ölçek uygulaması, ses-görüntü kaydı gibi her hangi bir uygulama yapılmamasıdır. Sadece dokümanlar incelenerek, değerlendirilmiş ve yorumlanarak, şeffaf bir biçimde kamuoyunun önüne serilmiştir. İl milli eğitim müdürlerinin profilleri kendi istekleri doğrultusunda web sayfasında yer aldığı ve onların doğrudan görüşleri alınmadığı için milli eğitim müdürlerine kod adlar da verilmemiştir. Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Çalışmada veri toplamak ve analiz etmek için doküman analizi yöntemi kullanıldığı için etik kurul iznine gerek bulunmamaktadır.

BULGULAR

Araştırmacının bu bölümünde il milli eğitim müdürlerinin, il milli eğitim müdürlüklerinin web sayfalarında, kendi beyanları doğrultusunda yer alan özgeçmişlerine göre elde edilmiş dokümanlardan, onların profilleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu bölümde oluşturulan kategoriler cinsiyet, bitirilen lise türü, bitirilen lisans ve lisansüstü bölümleri, şuan görev yaptıkları ilde göreve başlama yılları, görev yapılan yere ilişkin bilgi (memleketi/doğduğu şehir veya farklı şehir), evlilik durumu ve çocuk sayıları, doğum yılları, yapılan veya yapılmakta olan görevler, taşra teşkilatındaki yönetim görevleri olarak başlıklandırılarak incelenmiş ve tablolar haline getirilmiştir.

Milli Eğitim Müdürlerinin Cinsiyeti

İl milli eğitimcilerinin cinsiyetlerine ilişkin elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki Tablo 1 oluşturulmuştur.

Tablo 1. Cinsiyete göre il milli eğitim müdürleri

Cinsiyet	f
Kadın	4 (Burdur, Eskişehir, Malatya, Zonguldak)
Erkek	77

Tablo 1'de görüldüğü gibi incelenen dokümanlarda 81 il milli eğitim müdüründen sadece dört tanesinin kadın olduğu, 77 il milli eğitim müdürünün ise erkek olduğu tespit edilmiştir. İl milli eğitim müdürü kadın olan iller Burdur, Eskişehir, Malatya ve Zonguldak'tır. Kadın milli eğitim müdürlerinin oranı %4.9'a karşılık gelmektedir.

Milli Eğitim Müdürlerinin Bitirdikleri Lise Türü

İl milli eğitimcilerinin bitirdikleri lise türüne ilişkin elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki Tablo 2 oluşturulmuştur.

Tablo 2. İl milli eğitimcilerinin bitirdikleri lise türü

Lise türü	f
İmam hatip	16
Genel lise	9
Anadolu öğretmen/öğretmen lisesi	5
Lise türü hakkında bilgi vermeyen	51

Tablo 2'de görüldüğü gibi incelenen dokümanlarda 81 il milli eğitim müdüründen beşi Anadolu öğretmen/öğretmen lisesi, dokuzu genel lise, 16'sı ise imam hatip lisesi mezunudur. İl milli eğitim müdürlerinin 51'i bitirdikleri lise türü hakkında her hangi bir beyanda bulunmamışlardır. Bilgi vermeyen milli eğitim müdürlerinin bitirdikleri lise türünün bilinmesini istemedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Milli Eğitim Müdürlerinin Bitirdikleri Lisans Bölümü

İl milli eğitimcilerinin bitirdikleri lisans bölümüne ilişkin elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki Tablo 3 oluşturulmuştur.

Tablo 3. İl milli eğitimcilerinin bitirdikleri lisans bölümü

Lisans öğrenimi	f
İlahiyat	17
Sınıf öğretmenliği	17
Tarih/ öğretmenliği	7
Türk dili ve edebiyatı/öğretmenliği	5
Eğitim yönetimi lisans	5
Beden eğitimi ve spor	4
Matematik/ öğretmenliği	4
Türkçe öğretmenliği	4
Hukuk	3
Kamu yönetimi	3
Sosyal bilgiler öğretmenliği	3
Coğrafya/ öğretmenliği	2
Kimya/ öğretmenliği	2
Fizik/ öğretmenliği	2
PDR	2
Böte	1
Otomotiv	1
Halkla ilişkiler	1
İktisat	1
İngilizce öğretmenliği	1
Turizm otelcilik	1
Bilgi olmayanlar	4 Afyon, Amasya, Ankara, Giresun

*Bazı il milli eğitimcileri birden fazla lisans/önlisans derecesine sahiptir.

Tablo 3'te görüldüğü gibi incelenen dokümanlarda 81 il milli eğitimcilerinden lisans öğreniminde mezun olunan bölüm incelendiğinde, 17 ilahiyat ve 17 sınıf öğretmenliği bölümü mezunu bulunmaktadır. Yedi tarih/öğretmenliği; beş Türk dili ve edebiyatı/öğretmenliği ve beş Eğitim yönetimi lisans, dört Beden eğitimi ve spor, dört Matematik/ öğretmenliği, dört Türkçe öğretmenliği; üç Hukuk, üç Kamu yönetimi, üç Sosyal bilgiler öğretmenliği, iki Coğrafya/ Rehberlik (PDR) ve birer tane olmak üzere Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) öğretmenliği, Otomotiv, Halkla ilişkiler, İktisat, İngilizce öğretmenliği ve turizm otelcilik bitiren milli eğitimcileri mevcuttur. Afyon, Amasya, Ankara ve Giresun il milli eğitimcilerinin hangi lisans bölümünü bitirdiklerine ilişkin bilgi bulunmamıştır. Lisans bölümlerini takibeden yıllarda farklı lisans veya ön lisans bölümü bitiren milli eğitimcileri de bulunmaktadır. Bunlar aşağıdaki Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. İki veya daha fazla lisans/ön lisans öğrenimi bitiren il milli eğitimcileri

İki veya daha fazla lisans/ön lisans öğrenimi bitirenler	İller
14 il milli eğitimcileri	Çanakkale, Elazığ, Gümüşhane, İstanbul, Kastamonu, Kırşehir, Kahramanmaraş, Muş, Ordu, Rize, Yozgat, Zonguldak, Ardahan, Yalova

Tablo 4'te görüldüğü gibi 14 il milli eğitimcileri iki veya daha fazla lisans veya ön lisans bölümünü bitirmiştir. Bu illerin milli eğitimcileri şunlardır: Çanakkale, Elazığ, Gümüşhane, İstanbul, Kastamonu, Kırşehir, Kahramanmaraş, Muş, Ordu, Rize, Yozgat, Zonguldak, Ardahan, Yalova'dır.

Milli Eğitim Müdürlerinin Bitirdikleri Lisansüstü Bölümleri

İl milli eğitimcilerinin bitirdikleri yüksek lisans bölümüne ilişkin elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki Tablo 5 oluşturulmuştur.

Tablo 5. İl milli eğitim müdürlerinin bitirdikleri yüksek lisans bölümü

Yüksek Lisans Bölümü	f
Eğitim Yönetimi	14
Kamu yönetimi	4
İşletme	3
Yönetim/organizasyon	2
Sosyoloji	2
Sosyal bilimler	2
Coğrafya/Türkiye coğrafyası	2
Antropoloji	1
Teknoloji eğitimi	1
Din eğitimi	1
Tasavvuf	1
Sivil toplum örgütlenmeleri	1
Liderlik ve küresel gelişimcilik	1
PDR	1
İslam hukuku	1
Yabancı dil eğitimi	1
Türkçe eğitimi	1
Eğitim-öğretim programları	1
Sosyal yapı ve sosyal değişme	1
İlköğretim	1
Yüksek lisansı var ama bölümün ne olduğu belirtilmemiş	3

Tablo 5 incelendiğinde 81 il milli eğitim müdürünün 40'ünün yüksek lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir. En çok tercih edilen bölüm 14 kişi ile eğitim yönetimidir. Ardından sırayla dört kamu yönetimi, üç işletme, iki yönetim/organizasyon, iki sosyoloji, iki sosyal bilimler, iki coğrafya/Türkiye coğrafyası, birer kişi olmak üzere antropoloji, teknoloji eğitimi, din eğitimi, tasavvuf, sivil toplum örgütlenmeleri, liderlik ve küresel gelişimcilik, PDR, İslam hukuku, yabancı dil eğitimi, Türkçe eğitimi, eğitim-öğretim programları, sosyal yapı ve sosyal değişme, ilköğretim olarak tespit edilmiştir. Üç kişi yüksek lisans yapmış olduğunu beyan etse de bölümü hakkında bilgi vermemiştir. Yüksek lisans öğrenimi sonrası doktora öğrenimine devam eden veya bitiren milli eğitim müdürleri de bulunmaktadır. Bunlar aşağıdaki Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Doktora öğrenimine devam eden veya bitiren il milli eğitim müdürleri

Doktora öğrenimi	İller
Devam eden	Adana (Alan belirtmemiş)
Bitiren	Antalya (Türkçe ve sosyal bilimler eğitimi) Bolu (Alan belirtmemiş) Edirne (Din eğitimi) İzmir (Eğitim bilimleri) Kocaeli (Temel İslam bilimleri) Samsun (Eğitim yönetimi)

Tablo 6 incelendiğinde Adana il milli eğitim müdürünün doktora öğrenimine devam ettiği fakat alan bilgisi vermediği görülmüştür. 6 milli eğitim müdürü olan Antalya, Bolu, Edirne, İzmir, Kocaeli ve Samsun il milli eğitim müdürlerinin doktora öğrenimlerini tamamlayarak doktor unvanlarını kullandıkları web sitelerindeki özgeçmişlerinden tespit edilmiştir. Bitirilen doktora bölümleri Antalya (Türkçe ve sosyal bilimler eğitimi), Bolu (Alan belirtmemiş), Edirne (Din eğitimi), İzmir (Eğitim bilimleri), Kocaeli (Temel İslam bilimleri), Samsun (Eğitim yönetimi) şeklindedir.

Milli Eğitim Müdürlerinin Şuan Görev Yaptıkları İlde Göreve Başlama Yılları

İl milli eğitimlerinin şuan görev yaptıkları ilde göreve başlama yıllarına ilişkin elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki Tablo 7 oluşturulmuştur.

Tablo 7. İl milli eğitim müdürlerinin şuan görev yaptıkları ilde göreve başlama yılları

Şu anki ilde göreve başlama	f
2008	1
2014	4
2015	2
2016	1
2017	3
2018	11
2019	5
2020	11
2021	21
2022	19
2023	1
Bilgi olmayan	2

*Sıralama eskiden yeniye doğru yapılmıştır.

Tablo 7 incelendiğinde milli eğitim müdürlerinin en yeni olarak bir tanesinin 2023'te göreve başladığı, en eski olarak ise bir tanesinin ise 2008 yılında göreve başladığı tespit edilmiştir. 29 kişinin 2022, 21 kişinin 2021, 11'er kişinin 2018 ve 2020, beş kişinin 2019, dört kişinin 2014, üç kişinin 2017, iki kişinin 2015, bir kişinin de 2016 yılında şu anki görev yaptığı ilde görevine başladığı tespit edilmiştir. İki kişinin ise ne zaman başladığına ilişkin bilgi verilmemiştir.

Görev Yapılan Yere İlişkin Bilgi

İl milli eğitimlerinin görev yaptıkları yere ilişkin elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki Tablo 8 oluşturulmuştur.

Tablo 8. İl milli eğitim müdürlerinin görev yaptıkları yere ilişkin elde edilen bilgiler

Görev yapılan yere ilişkin bilgi	f
Farklı şehirde çalışanlar	58
Memleketinde veya doğduğu yerde görev yapanlar	16
Memleketi veya doğduğu yer hakkında bilgi vermeyenler	7

Tablo 8 incelendiğinde 16 milli eğitim müdürünün memleketinde veya doğduğu yerde görev yaptığı, 58'inin farklı şehirlerde görev yaptığı ve 7 kişinin ise memleketi veya doğduğu yer hakkında bilgi vermediği tespit edilmiştir. Bilgi vermeyenlerin, memleket veya doğdukları yer bilgisini paylaşmak istemedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Milli Eğitim Müdürlerinin Evlilik Durumu ve Çocuk Sayıları

İl milli eğitimlerinin evlilik durumu ve çocuk sayılarına ilişkin elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki Tablo 9 oluşturulmuştur

Tablo 9. İl milli eğitim müdürlerinin evlilik durumu ve çocuk sayıları

Çocuk sayısı	f
1 çocuk	3
2 çocuk	34
3 çocuk	17
4 çocuk	4
5 çocuk	2
Çocuk ve eşi hakkında bilgi vermeyen	21

*Çocuk sayısı artan sıralamada verilmiştir.

Tablo 9 incelendiğinde üç milli eğitim müdürünün bir çocuğu, 34 milli eğitim müdürünün iki çocuğu, 17 milli eğitim müdürünün üç çocuğu, dört milli eğitim müdürünün dört çocuğu ve iki milli eğitim müdürünün beş çocuğu olduğu tespit edilmiştir. Web sitelerindeki özgeçmişler incelendiğinde 21 milli eğitim müdürünün eşi ve çocukları hakkında her hangi bir bilgi vermediği tespit edilmiştir.

Milli Eğitim Müdürlerinin Doğum Yılları

İl milli eğitimlerinin doğum yıllarına ilişkin elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki Tablo 10 oluşturulmuştur.

Tablo 10. İl milli eğitim müdürlerinin doğum yılları

Doğum yılları	f
50li yıllar	1958
60li yıllar	1960, 1961, 1962, 1965, 1966 (3), 1967 (5), 1968 (6), 1969 (5)
70li yıllar	1970 (5), 1971 (4), 1972 (4), 1979 (2), 1973, 1974 (2), 1975 (3), 1976 (2), 1977 (2), 1978 (5), 1979 (3)
80li yıllar	1981 (3), 1983
Bilgi vermeyenler	20 kişi

*Parantez içlerinde milli eğitim müdürlerinin sayısı verilmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde bir milli eğitim müdürünün 1958'de doğduğu (65 yaş), 23 kişinin 60'lı yıllarda; 33 kişinin 70'li yıllarda; dört kişinin 80'li yıllarda doğduğu tespit edilmiştir. 20 kişi ise doğum tarihi hakkında her hangi bir bilgi vermemiştir.

Yapılan veya Yapılmakta Olan Görevler

İl milli eğitim müdürlerinin yaptıkları veya halen yapmaya devam ettikleri görevlerine ilişkin elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki Tablo 10 oluşturulmuştur.

Tablo 11. İl milli eğitim müdürlerinin yaptıkları veya halen yapmaya devam ettikleri görevleri

Yapılan veya Yapılmakta Olan Görevler	İl Milli Eğitim Müdürünün Görev Yaptığı Şehir
Kurum Müdürlüğü (Turizm, Yurt, Afet ve Acil Durum vb.)	Erzurum, Kars, Kayseri, Kırşehir, Samsun, Tekirdağ, Van
Dernek/Vakıf vb. Başkanlığı/ Kurucusu/ Sorumlusu/ Mütevelli Üyesi vb.	Adıyaman, Artvin, Bingöl, Erzurum, Çankırı
Milli Eğitim Bakanlığı Daire Başkanı	Bursa, Samsun, Tekirdağ, Trabzon
Spor Kulübü Başkanı, Spor İle İlgili Diğer Çalışmalar	Adıyaman, Çorum, Iğdır
Proje/Yarışma Derecesi	Adıyaman, Bursa, Muş
Kitap Yazma (MEB Ders Kitabı Dışında)	Bitlis, Sivas, Uşak
Makalesi Yayımlanan	Muğla, Muş, Uşak
ARGE Koordinatörü	Antalya, Samsun
Çeşitli Kurumlarda Uzman	Antalya, Bursa
Yarışma Koordinatörü	Adıyaman
Talim ve Terbiye Eğitici Eğitmeni	Antalya
Üniversite Genel Sekreteri/ Genel Sekreter Yardımcısı	Antalya
Milli Eğitim Bakanlığı Kitap Yazım Komisyonu Görevi	Bolu
Rehabilitasyon Merkezi Açma	Artvin
Misafir Öğretim Üyesi	İzmir
Program Formatörü	Ardahan
Belediye Başkan Vekili (Kayyum Yardımcısı)	Iğdır
Bakanlık Müşavirliği	Niğde
Tercüme Çalışması Yayımlanan	Hatay
Yurt Dışı Öğretmenliği	Hatay
Müfettiş/ Müfettiş Yardımcısı/Müfettişler Başkanı	İstanbul, Konya, Nevşehir, Rize, Şanlıurfa, Ardahan, Çorum

*Tabloda verilen illerin dışındaki il milli eğitim müdürleri özgeçmişlerinde ya genel bilgi vermişler ya da yukarıda verilen türden görevleri bulunmamaktadır.

Tablo 11 incelendiğinde il milli eğitim müdürlerinin kurum yöneticisi, dernek/vakıf başkanı/kurucusu, daire başkanı gibi çeşitli görevlerde buldukları tespit edilmiştir. 73 ilin milli eğitim müdürlerinin (Afyon, Amasya, Ankara, Elâzığ, Giresun, Gümüşhane, Isparta ve Düzce milli eğitim müdürleri web sitesinde özgeçmişleri bulunmamaktadır) öğretmenlik ve tümü müdür/müdür yardımcılığı deneyimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Yedi ilin milli eğitim müdürünün müfettiş/ müfettiş yardımcısı/müfettişler başkanı görevini yürütmüş olduğu da diğer tespitlerdir. İl milli eğitim müdürlerinden kitabı, makalesi yayımlananlar da bulunmaktadır. Ayrıca üniversite sekreteri ve misafir öğretim üyeliği görevlerini yürüten milli eğitim müdürleri de bulunmaktadır.

Milli Eğitim Müdürlerinin Taşra Teşkilatındaki Yönetim Görevleri

İl milli eğitimlerinin daha önceden taşra teşkilatındaki yönetim görevlerine ilişkin elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki Tablo 12 oluşturulmuştur.

Tablo 12. İl milli eğitim müdürlerinin taşra teşkilatındaki daha önceki yönetim görevleri

Önceden taşra teşkilatındaki görevi	taşra yönetim	İl milli eğitim müdürünün bugünkü görev yeri
İl/İlçe Milli Eğitim Müdür Yardımcılığı		Ağrı, Aydın, Bilecik, Bingöl, Burdur, Bursa, Çankırı, Çorum Elazığ, Giresun, Hakkâri, Hatay, Isparta, Mersin, Kastamonu, Kayseri, Malatya, Mardin, Muş, Sakarya, Sinop, Sivas, Tokat, Uşak, Van, Aksaray, Karabük
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü		Aydın, Balıkesir, Bitlis, Bolu, Burdur, Bursa Çanakkale, Denizli, Diyarbakır Edirne, Gaziantep, Gümüşhane, Mersin, İzmir, Kastamonu, Kayseri, Kırklareli, Kocaeli, Konya, Kütahya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Siirt, Sivas, Uşak, Van, Yozgat, Bayburt, Karaman, Kırıkkale, Bartın, Iğdır, Yalova, Düzce
Şube Müdürlüğü		Artvin, Bilecik, Bingöl, Çanakkale, Çorum, Denizli, Elazığ, Erzincan, Gaziantep, Hakkâri, Kastamonu, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Manisa, Kahramanmaraş, Sakarya, Samsun, Sivas, Tokat, Trabzon, Uşak, Yozgat, Aksaray, Batman, Şırnak, Karabük, Kilis, Osmaniye

Tablo 12 incelendiğinde il milli eğitim müdürlerinin il milli eğitim müdürü olmadan önce il/ilçe milli eğitim müdür yardımcısı, ilçe milli eğitim müdürlüğü ve şube müdürlüğü görevlerini yürüttükleri tespit edilmiştir. Bazı il milli eğitim müdürleri, il milli eğitim müdürü olmadan bu görevlerin bir kaçını da yaptıkları tespit edilmiştir. Örneğin Burdur il milli eğitim müdürü hem il/ilçe milli eğitim müdür yardımcılığı hem de ilçe milli eğitim müdürlüğü görevlerini yürütmüştür.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışma, Türkiye’de illerde eğitimden sorumlu en üst düzeydeki devlet memuru olarak görülen, il milli eğitim müdürlerinin kendi beyanları üzerinden özgeçmişlerini incelemek ve profillerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonucunda Burdur, Eskişehir, Malatya, Zonguldak olmak üzere sadece dört il milli eğitim müdürünün kadın olduğu; 77 il milli eğitim müdürünün erkek olduğu tespit edilmiştir. 81 il milli eğitim müdürünün sadece dört tanesinin kadın olması gerçekten düşündürücüdür. Bu durum kadınların milli eğitim müdürlüğünü ya tercih etmedikleri ya da Milli Eğitim Bakanlığı tarafından atanmalarının göz ardı edildiği şeklinde yorumlanabilir. Bugünün 21. yüzyılın teknoloji toplumunda artık bu sayının daha üst düzeyde olması hatta yarısının kadın olması gerekmektedir. Örgün eğitimde okullarda görev yapan öğretmen sayısı, 2021-2022 eğitim öğretim yılında 1 milyon 139 bin 673 olup; bu öğretmenlerin 455 bin 294’ü erkek, 684 bin 379’u kadınlardan oluşmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı 2021-2022 örgün eğitim istatistikleri, 2022). Öğretmen sayısının fazla olduğu bir teşkilatta erkek hâkim bir yönetim anlayışından kurularak kadın il milli eğitim müdürlerine görevler verilmesi Türk eğitim sistemi açısından olumlu olabilir. Farklı bakış açılarının ortaya konulması sağlanarak, yeni bir yaklaşım ortaya konulmuş olabilir. Nitekim Amerika’daki kadın milli eğitim müdürlerinin takım lideri olarak başarılı ve etkili çalışmalar yaptıkları çeşitli araştırmalarla (Brown, 2005, Brunner, 1998, Grismer, 2018, Gresham ve Sampson, 2019, Robinson, 2013, Valentine, 2018, Vooren, 2020, Wilkinson, 2016) tespit edilmiştir.

İl milli eğitim müdürlerinin bitirdikleri lise türü incelendiğinde en fazla milli eğitim müdürünün imam hatip lisesi mezunu olduğu tespit edilirken; milli eğitim müdürlerinin yarısından fazlası ise bitirdikleri lise türü hakkında bilgi

vermemiştir. İl milli eğitim müdürlerinin bitirdikleri lisans programları içerisinde en yüksek ilahiyat ve sınıf öğretmenliği programlarının olduğu tespit edilmiştir. 81 il milli eğitim müdürünün yarısının yüksek lisans mezunu olduğu ve en fazla tercih edilen yüksek lisans programının eğitim yönetimi olduğu görülmüştür. İl milli eğitim müdürlerinin yarısının yüksek lisans yapmış olması yetersiz bir rakamdır. Milli eğitim müdürlerinin tümünün eğitim yönetimi alanında yüksek lisans bitirme zorunluluğu getirilerek, milli eğitim müdürlerinin yönetimin teorik alt yapısını anlamaları, bu teorik bilgiyi tecrübeleri ile birleştirerek, yönetimde daha kaliteli işler yapmaları sağlanabilir. İl milli eğitiminde yönetim kademesinde yer almak isteyen kişilere (şube müdürü, milli eğitim müdür yardımcılığı gibi) eğitim yönetimi alanında yüksek lisans yapma zorunluluğu ve şartı getirilmelidir. Yönettikleri eğitim teşkilatının en üst düzeyde memuru olabilmeleri ve yönettikleri teşkilattaki öğretmen ve yöneticilerden daha üst düzeyde eğitilmiş olarak saygı görmeleri ancak bununla mümkün olabilir. Nitekim Amerika’da milli eğitim müdürü olabilmek için eğitim yönetimi veya liderlik alanlarında lisansüstü eğitim bitirme zorunluluğu bulunmaktadır. Eğitim tabii ki kaliteyi beraberinde getiren bir unsurdur.

Araştırma sonucunda, Adana il milli eğitim müdürünün doktora öğrenimine devam ettiği fakat alan bilgisi vermediği görülmüştür. Altı milli eğitim müdürü olan Antalya, Bolu, Edirne, İzmir, Kocaeli ve Samsun il milli eğitim müdürlerinin doktora öğrenimlerini tamamlayarak doktor unvanlarını kullandıkları web sitelerindeki özgeçmişlerinden tespit edilmiştir. İl milli eğitim müdürü olmanın şartları arasında “doktora yapmış olmak zorunluluğu ve şartı” getirilmelidir. Bu durum oranlandığında %7.4’e karşılık gelmektedir. Milli eğitim müdürlerinin bu kadar düşük düzeyde doktora öğrenimi görmesi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ele alınması gereken konuların başındadır. Doktora öğrenimini bitiren milli eğitim müdürlerinin yaptıkları çalışmalar daha başarılı olmakla birlikte bunu özgeçmişlerinde de beyan etmişlerdir. Hali hazırda Türk eğitim sistemi içerisinde doktora mezunu olan öğretmen ve okul yöneticileri bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının il milli eğitim müdürü olmak için doktora şartı getirmesi ve mevcut doktoralı personelini il ve ilçe milli eğitim müdürü olarak ataması sistemin gelişimi bakımından olumlu olarak düşünülebilir. Bunu da tabii ki devlet politikası haline getirerek en nitelikli ve başarılı kişilerin sisteme kazandırılması ile mümkündür.

Milli eğitim müdürlerinden bir kişinin 2023’te, birinin ise 2008 yılında göreve başladığı tespit edilmiştir. İl milli eğitim müdürlerinin belli bir görev süresi bulunmamaktadır. Bu durum keyfi yönetime sebep olmakta, bazıları uzun süre aynı görev yerinde kalabilmekte iken, bazıları çok kısa kalabilir. Tamamen bakanlığın inisiyatifinde ve keyfinde olan bu duruma son verilerek, il milli eğitim müdürlerinin belirli bir görev süresi olmalı ve bu görev süreleri sonunda yaptıkları hizmetin kalitesine göre farklı şehirlerde görev yapmalıdırlar. Ayrıca il milli eğitim müdürlerinin doğdukları şehir veya memleketleri de incelendiğinde neredeyse dörtte birinin memleketinde veya doğduğu yerde görev yaptığı tespit edilmiştir. Geriye kalan dörtte üçe yakını ise memleketleri veya doğdukları şehir beyanında bulunmamışlardır. Belki bu kişiler de memleketlerinde veya doğdukları şehirde görev yaptıkları için yanlış anlaşılacak adına bilgi vermemiş olabilirler. Doğdukları yerde veya memleketlerinde görev yapıyor olmaları etik sorunları beraberinde getirebilir. Öğretmen, yönetici, çalışan görevlendirmelerinde, veli-okul vb. işlerde kayırmacılık, taraf tutma olabilir ya da halktan böyle bir talep gelebilir. O sebeple milli eğitim müdürü olan kişilerin doğdukları veya memleketi olan şehirlerde görev yapmamaları daha objektif davranılmasını ve etik açıdan tarafsızlığı gösterebilir. Milli Eğitim Bakanlığının bu hususlara dikkat etmesi eğitim sistemi açısından faydalı olabilir.

Milli eğitim müdürlerinin takım lideri ve yöneticisi olabilmeleri açısından dinamik olması, değişime ve yeniliğe açık olması olumlu bir yaklaşımdır. Bu sebeple çok yaşlı kişilerin yerine daha genç kişilerin tercih edilmesi olumlu bir yaklaşım olabilir. Türkiye’de milli eğitim müdürlerinin neredeyse dörtte birinin 60 yaş üstünde olması manidardır. Tabii ki kendisini yenileme, eğitime katılma ve değişime açık olma gibi vasıfları taşıyan kişilerin de istisnai olarak bu göreve getirilmesi mümkün kılınabilir. Milli eğitim müdürlerinin özgeçmişlerinde aile bilgilerini vermeleri olumludur. Yaklaşık olarak dörtte bir milli eğitim müdürünün eşi ve çocukları hakkında özgeçmişlerinde her hangi bir bilgi vermediği tespit edilmiştir. Başarının temelini, eş desteğinden, aile bütünlüğünden, düzenli yaşamdan geçtiği söylenebilir.

İl milli eğitim müdürlerinin kurum yöneticisi, dernek/vakıf başkanı/kurucusu, daire başkanı gibi çeşitli görevlerde buldukları tespit edilmiştir. Milli eğitim müdürlerinin tamamına yakını (Afyon, Amasya, Ankara, Elâzığ, Giresun, Gümüşhane, Isparta ve Düzce milli eğitim müdürleri web sitesinde özgeçmişleri bulunmamaktadır) öğretmenlik ve müdür/müdür yardımcılığı deneyimine sahip olduğu tespit edilmiştir. Yedi ilin milli eğitim müdürünün

müfettiş/ müfettiş yardımcısı/müfettişler başkanı görevini yürütmüş olduğu da diğer tespitlerdir. İl milli eğitim müdürlerinden kitabı, makalesi yayımlananlar da bulunmaktadır. Ayrıca üniversite sekreteri ve misafir öğretim üyeliği görevlerini yürüten milli eğitim müdürleri de bulunmaktadır. Milli eğitim müdürlerinin deneyimli olması, çok yönlü olması, çeşitli başarılarla ve projelere imza atmış olmaları olumlu bir yaklaşımdır. Kendisini farklı şekillerde geliştirmek isteyen bireyin yönettiği örgütü de geliştirmek için çabalayacağı düşünülebilir.

İl milli eğitim müdürlerinin il milli eğitim müdürü olmadan önce il/ilçe milli eğitim müdür yardımcısı, ilçe milli eğitim müdürlüğü ve şube müdürlüğü görevlerini yürüttükleri tespit edilmiştir. Bazı il milli eğitim müdürleri, il milli eğitim müdürü olmadan bu görevlerin bir kaçını da yaptıkları tespit edilmiştir. Örneğin Burdur il milli eğitim müdürü hem il/ilçe milli eğitim müdür yardımcılığı hem de ilçe milli eğitim müdürlüğü görevlerini yürütmüştür. Tecrübeli kişilerin yönettikleri teşkilatta daha başarılı olacakları söylenebilir.

Sonuç olarak Türkiye'deki milli eğitim müdürlerinin eğitim düzeyi incelendiğinde tümünün yüksek lisans ve doktora mezunu olması gerekmektedir. Yönettikleri teşkilatın en üst düzeyde sorumlusu olan milli eğitim müdürlerinin eğitim düzeylerinin yönettikleri kişilerden daha üstün olması, çağın gereklerine göre çeşitli kurs, sempozyum ve eğitimlere katılmaları önemlidir. Aksi takdirde sadece lisans bilgileri ile büyük bir teşkilatın yönetiminden sorumlu olmak, vizyon ortaya koymak açısından sınırlı olacaktır. Milli eğitim müdürü olma şartları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından net olarak ortaya konulmalı, yüksek lisans ve doktora olmayan kişilerin atanması yapılmamalıdır. Eğitim düzeyinin artmasının buldukları ilin gelişmesine katkı sağlayacağı bu da topyekûn eğitim sistemini etkileyeceği söylenebilir. Ayrıca milli eğitim müdürü olmak için kriterlerin belli olmaması akla torpil ve kayırmacılık olabileceği düşüncesini getirmektedir. Milli eğitim müdürü olmak için milli eğitim teşkilatı içerisinde tecrübe sahibi olmak tabii ki olumlu bir durum olsa da bunun eğitimle birleştirilmesi daha güzel başarılarla imza atılmasını sağlayabilir. Gelişmenin ve bilginin bu kadar üst seviyede olduğu bir dönemde hala lisans mezunu milli eğitim müdürlerinin atanması Türk eğitim sisteminin gelişiminin önüne ket koyabilir.

Taşra teşkilatının eğitim yöneticilerinin özgeçmişlerini web sitesine koymamaları çok manidardır. Toplumda mâl olmuş kişilerin eğitim ve deneyim bilgilerinin ve diğer bilgilerinin şeffaf bir şekilde beyan edilmesi toplumda milli eğitim müdürlerine karşı olan güveni artırabilir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından il milli eğitim müdürlerinin detaylı özgeçmişlerinin web sayfalarına zorunlu olarak konulması sağlanabilir. Web sayfalarına konulacak "standart özgeçmiş" uygulaması ile liyakatsiz atama, kayırmacılık, adaletsizlik gibi söylemlerin önüne geçilebilir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde Türkiye'de kadın milli eğitim müdürleri ile ilgili yeterli çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir. Kadın milli eğitim müdürleri ile ilgili çalışmalar yapılması onlarla ilgili sorunların ortaya çıkarılmasını sağlayarak daha nitelikli bir eğitim yönetimi anlayışı sağlanabilir. Kadınların bu göreve gelmek için özendirilmesi, kadın milli eğitim müdürlerinin sayısının artırılması olumlu bir yaklaşım olabilir. Milli eğitim müdürlerinin kariyer yolculuğu, yaşadıkları sorunlar ve bu sorunları çözme durumları araştırılarak, yeni atanacak kişilere destek mahiyetinde çalışmalar oluşturulabilir. Bu çalışma il milli eğitim müdürlerinin profillerini incelemeyi amaçlamıştır. Farklı bir çalışma da ilçe milli eğitim müdürlerinin profillerini ortaya koymayı amaçlayabilir. Nicel araştırma yapacak farklı araştırmacılar da milli eğitim müdürlerinin yönetim tarzlarını, kullandıkları güç türlerini ve benzeri gibi özellikleri araştırabilirler.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için etik kurul iznine gerek bulunmamaktadır.

Beyan ve Açıklamalar

Araştırmanın tüm sorumluluğu yazara aittir.

KAYNAKÇA

- Akkoç, İ. ve Tunç, H. (2015). Örgüt çalışanlarının tükenmişlik düzeylerinin araştırılması: Balıkesir il milli eğitim müdürlüğü örneği. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(34), 1-21.
- Aktan, O. (2018). Eğitim kurumlarına yön veren temel değerler: Türkiye il milli eğitim müdürlükleri örneği. *Kastamonu Education Journal*, 26(6), 1939-1950. <https://doi.org/10.24106/Kefdergi.2244>.
- Alkan, A. (2009). Danimarka eğitim sistemi. A. Balcı (Ed.). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri*. Pegemakademi.
- Alsbury, T. L. (2008). School board member and superintendent turnover and the influence on student achievement: An application of the dissatisfaction theory. *Leadership and Policy in Schools*, 7, 202-229.
- Altinkurt, Y. ve Bali, A. (2009). *Stratejik planlama çalışmaları çerçevesinde milli eğitim müdürlüğü çalışanlarının ve milli eğitim müdürlüğünden hizmet alanların kuruma ilişkin görüşlerinin belirlenmesi* (Kütahya ili). Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 25, 323-332.
- Aras, M. (2023). Güçlendirici liderlik ve bilgi paylaşma davranışı ilişkisi: Tokat il milli eğitim müdürlüğünde bir inceleme. *Odü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 807-824, <https://doi.org/10.48146/Odusobiad.1146058>.
- Arslan, M. M. ve Atasayar, H. H. (2008). Milli Eğitim Bakanlığı taşra örgütü yöneticilerinin yerelleşme konusundaki görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 59-79.
- Atasayar, H. H. (2005). *Milli Eğitim Bakanlığı taşra örgütü yöneticilerinin yerelleşme konusundaki görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Bell, J. J. (2019). Superintendent job satisfaction in an era of reduced resources and increased accountability. *AASA Journal of Scholarship and Practice*, 16(3), 37-55.
- Björk, L. C., Ferrigno, T. B. & Kowalski, T. J. (2018). Superintendent roles as CEO and team leader. *Research in Educational Administration & Leadership*, 3(2), 179-205.
- Björk, L., Keedy, J., & Gurley, D. K. (2003). Career patterns of American superintendents. *Journal of School Leadership*, 13(4), 406-427.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Brown, D. D. (2005). *A case study of an effective and successful woman superintendent* (Doctoral Dissertation), Arizona State University, ABD.
- Brunner, C. C. (1998). Women superintendents: Strategies for success. *Journal of Educational Administration*, 36(2), 160-182.
- Callahan, R. E. (1966) *The superintendent of schools: A historical analysis*. Washington University, Project Number: S-212.
- Çalışkan, A. (2017). *Okul yöneticilerinin algılarına göre ilçe milli eğitim müdürlerinin toplantı yönetimi becerileri* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Dak, G. (2019). *Milli Eğitim Bakanlığı taşra örgütündeki üst düzey yöneticilerin algılarına göre kadın yöneticilerin liderlik davranışları ve öğretmenlerin örgütsel stres düzeyleri* (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Davis, B. & Bowers, A. J. (2019) Examining the Career Pathways of Educators with Superintendent Certification. *Educational Administration Quarterly*, 55(1), 3-41. <https://doi.org/10.1177/0013161X18785872>
- Devlet Memurları Kanunu. Resmî Gazete Tarihi: 23.07.1965 Resmî Gazete Sayısı: 12056. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=657&MevzuatTur=1&MevzuatTerti> p=5. Erişim tarihi: 11.02.2023
- Derrington, M. & Sharratt, G. (2009). Women superintendents: Breaking barriers and challenging lifestyles. *Delta Kappa Gamma Bulletin*, 75(2).
- Drexel University School of Education. (2023). How to become a school superintendent. <https://drexel.edu/soe/resources/career-path/how-to-school-superintendent/> Erişim tarihi: 10.02.2023.
- Eker, T. (2006). *İlçe milli eğitim müdürlerinin liderlik davranışlarının okul müdür ve müdür yardımcılarının kendilerini takım olarak algılamaları üzerindeki etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Erden, A. (2009). İspanya Eğitim Sistemi. A. Balcı (Ed.). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri*. Pegemakademi

- Ergin, A. E. (2016). *Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına yönetici seçme ve atamaya ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşlerinin değerlendirilmesi: Bir durum çalışması* (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Fette, J. J. (2018). *Superintendents who network: What do they value about participation in a peer network* (Doctoral Dissertation). The Ohio State University, ABD.
- Fowler, D. J., R Edwards, R. & Hsu, H. Y. (2018). An investigation of state superintendents in the United States: Ethical leadership perspectives, state leader demographics, and state education characteristics. *Athens Journal of Education*, 5(3), 209-246.
- Gresham, G. & Sampson, P. (2019). Women superintendent research: 2014-2016 Dissertation literature review content analysis. *Athens Journal of Education*, 6(4), 257-270. <https://doi.org/10.30958/aje.6-4-1>
- Griesmer, J. R. (2018). *Social capital and women superintendents' candidacy* (Doctoral Dissertation). University At Buffalo, State University of New York, ABD.
- Gören, D. N. (2009). Uganda Eğitim Sistemi. A. Balcı (Ed.). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri*. Pegemakademi.
- Han, F. ve Demirbilek, N. (2022). Okul yöneticilerinin milli eğitim müdürlüğü kavramına ilişkin metaforik algıları. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 19(2), 508–520.
- Harmancı, F. M. (2009). Hindistan Eğitim Sistemi. A. Balcı (ed.). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri*. Pegemakademi.
- Hart, W. H., Possinger, M. S. & Hoyle, S. (2019). Superintendent longevity and student achievement in North Carolina Public Schools. *AASA Journal of Scholarship and Practice*, 15(4), 4-14.
- Howard, K. H. (2018). *Persistence and superintendents: A phenomenological study* (Doctoral Dissertation). Liberty University, ABD.
- Kabakçı, H. (2008). *Eğitimde yenileşme çalışmaları ve öğretmenlerin ilçe milli eğitim müdürlüğü çalışmalarındaki yenileşme ve yeterliklere yönelik algı ve beklentileri* (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Karaköse, T. ve Altinkurt, Y. (2009). Okul yöneticilerinin ve il milli eğitim müdürlüğü çalışanlarının değerlere göre yönetim ile ilgili görüşlerinin incelenmesi (Kütahya ili örneği). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 49-67.
- Kaya, Y. K. (1999). *Eğitim yönetimi, kuram ve Türkiye'deki uygulamaları*. Bilim.
- Kayıkçı, K. Özdemir, İ. ve Yörük, T. (2014). İl ve ilçe eğitim yöneticilerinin zorunlu yer değiştirme uygulamasını düzenleyen yönetmeliğe ilişkin görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(51), 124-149.
- Kılınçkaya, B. (2013). *İl milli eğitim müdürlerinin stratejik liderlik özellikleri araştırması* (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kıral, B. (2021). Milli Eğitim Bakanlığı taşra teşkilatı yöneticileri: Milli eğitim müdürleri üzerine nitel bir çalışma. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 98-122.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170–189.
- Kıral, E. (2019). Milli Eğitim Bakanlığı Örgütlenmesi. U. Akın (Ed.). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. PegemAkademi.
- Klocko, B. A., Justis, R. J. & Kirby, E. A. (2019). Leadership tenacity and public-school superintendents. *Journal of Leadership Education*, January, 1-13. <https://doi.org/10.12806/V18/I1/R1>.
- Kowalski, T. J. (2005). Evolution of the school superintendent as communicator. *Communication Education*, 54(2), 101-117.
- Kowalski, T. J. & Brunner, C. C. (2011). The school superintendent: Roles, challenges, and issues. *Educational Leadership Faculty Publications*, 43, 142-167.
- Kowalski, T. J. & Stouder, J. G. (1999). Female experiences related to becoming a superintendent. *Contemporary Education*, 70(4), 32-32.
- Lefdal, J. & Jong, D. D. (2019). Superintendent stress: Identifying the causes and learning to cope. *AASA Journal of Scholarship and Practice*, 16(3), 55-82.
- Merriam, S. B. (1988). *Case study research in education: A qualitative approach*. Jossey-Bass.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research. A guide to design and implementation*. John Wiley-Sons.

- Millî Eğitim Bakanlığı İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği. (2020). Resmi gazete tarihi ve sayısı: 19/7/2020, 31190. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/07/20200719-6.htm>. Erişim tarihi: 08.01.2023.
- Millî Eğitim Bakanlığı Personelinin Görevde Yükselme, Unvan Değişikliği ve Yer Değiştirme Suretiyle Atanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete tarihi ve sayısı: 18/07/2020, 31189. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/07/20200718-2.htm>.
- Millî Eğitim Bakanlığı 2021-2022 örgün eğitim istatistikleri. (2022). https://sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=460. Erişim tarihi: 11.04.2023
- National Association of School Superintendents. (2023). <https://www.nass.us/> Erişim tarihi: 10.02.2023.
- Nazaroğlu, R. (2012). *İşgörenlere yönelik yıldırma davranışları, nedenleri ve işgörenlerin bu davranışlarla başa çıkma yöntemleri* (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Niles, C. A. (2018). *The intersection of gender, role and identity: Rural women superintendents redefine work-life balance* (Doctoral Dissertation). University of Tennessee, ABD.
- Proverb, R. (2023). How to become a superintendent. <https://www.teacher.org/career/superintendent/> Erişim tarihi: 10.02.2023
- Robinson, K. K. (2013). *The career path of the female superintendent: Why she leaves* (Doctoral Dissertation). Virginia Commonwealth University, ABD.
- Sabancı, A., Emiroğlu, S. E. ve Düztepe, H. (2018). Milli eğitim müdürlükleri çalışanlarının örgütsel bağlılık düzeyleri (Antalya İli Örneği). *Millî Eğitim Dergisi*, 217, 111-130.
- Sağlam, A. Ç. ve Bostancı, A. (2012). Milli Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra örgütleri yönetim pozisyonlarında kadınların temsil edilme düzeyine yönelik yönetici görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 140-155.
- Sampson, P. M. (2018). Female superintendents' longevity: Their experiences. *Leadership and Research in Education*, 4, 114-126.
- Sümer, S. (2007). *Millî Eğitim Bakanlığı taşra teşkilatı yöneticilerinin tükenmişlik düzeyi* (Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Süngü, H. (2009). Güney Afrika Eğitim Sistemi. A. Balcı (Ed.). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri*. Pegemakademi
- Şentürk, N. (2015). *Millî eğitim müdürü ve şube müdürlerinin öğretim liderliği rollerini yerine getirme düzeyleri* (Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Taşdan, M. (2009). Polonya Eğitim Sistemi. A. Balcı (Ed.). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri*. Pegemakademi
- The School Superintendents of Association (2023). <http://www.aasa.org/> Erişim tarihi: 10.02.2023.
- Uludağ, Z. ve Tepe, N. (2018). Bazı değişkenler açısından milli eğitim müdürlüğü ile temel eğitim ve orta öğretim okul yöneticilerinin liderlik stilleri ve iş doyumları düzeyleri: Amasya ili örneği. *OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(1), 145-170. <https://doi.org/10.7822/Omuefd.342020>.
- Western Governors University. (2023). How to Become a Superintendent. <https://www.wgu.edu/career-guide/education/superintendent-career.html#close>. Erişim tarihi: 10.02.2023.
- Wilkinson, A. (2016). *The woman superintendent: Eliciting narratives of female superintendents in Utah*. (Doctoral dissertation). The University of Utah, ABD.
- Valentine, L. A. (2018). *Phenomenological study of the experiences of african american women superintendents in North Carolina* (Doctoral Dissertation). Liberty University, ABD.
- Vooren, C. V. (2020). *A phenomenological study: Exploring the lived experiences of superintendents' professional development* (Doctoral Dissertation). Drexel University, ABD.
- Yıldırım, N. ve Tüzel, E. (2016). Türkiye'de görev yapmakta olan il milli eğitim müdürlerinin 2014-2015 eğitim-öğretim yılı ders yılı açılış mesajlarının değerlendirilmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 209, 102-123.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yılmaz, K. (2009). Belçika Eğitim Sistemi. A. Balcı (Ed.). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri*. Pegemakademi
- Yılmaz, K. (2009). İtalya Eğitim Sistemi. A. Balcı (Ed.). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri*. Pegemakademi
- Yahşi, Ö. (2018). *İlçe millî eğitim müdürlerinin kariyer giriş evresinde yaşadıkları sorunlar ve çözüm yolları (İlk 5 yıl)* (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi-İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Yin, R. K. (1994). *Case study research: Design and methods*. Sage.
- Yin, R. K. (2011). *Qualitative research from start to finish*. The Guilford Press.